

PRENUMERATA:

Miesięcznie we Lwowie 150 Mk., z dostawą do domu 170 Mk., z przesyłką w Polsce 175 Mk., winnych państwach 210 Mk. — Za zmianę adresu dopłaca się 5 marek.

Cena numeru **8 Mk.**

Konto czekowe P.K.O. 140.561.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty pocztowej.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

Ceny ogłoszeń:

Za wiersz nonpareil. Zwyczajne 10 Mk., „Nadstawy” 30 Mk., „Nekrologia” 25 Mk., na pierwszej kolumnie 80 Mk., Przed kroniką 60 Mk. Po kronice i komunikaty 50 Mk. Drobne ogłoszenia za każdy wiersz 4 Mk.

Cała stronica 10.000 Mk., pół stronicy 5.000 Mk., cała stronica pierwsza (pod nagłówkiem) 30.000 Mk., jedna szpalta na 1. stronicy 10.000 Mk.

Paski na kolumnach tekstowych po cenie „Nadstawy ego”. Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50% drożej.

„Kurjer Lwowski” wychodzi z datą dnia następnego.

Redakcja przy ulicy Ossolińskich 1. 15. Administracja przy ulicy Chorążczyzny 1. 26. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 4—5. Biura Administracji otwarte codziennie od godz. 6. rano do 1. w południe i od godz. 3 do 6. wieczór. — Adres dla telegr.: „Kurjer”, Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakc. 19.

W Warszawie prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień”, ul. Widok 19, oraz Admin. „Gazety Lud.” ul. Świętokrzyska 17.

Nakładem Spółki wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”.

Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Na górnośląskim pobojuwisku.

Geneza ruchu. Rola Korfantego. Przebieg operacji wojskowych. Akcja niemiecka. Zachowanie się komisji koalicyjnej. Zawieszenie broni. Charakterystyka ruchu powstańczego.

(Od naszego korespondenta).

Miejsce postoju gł. kwatery, 11. maja 1921.

Niespodziewanie dla społeczeństwa polskiego i zagranicy wybuchło na Górnym Śląsku w nocy z 2. na 3. maja powstanie. Na zewnątrz bowiem panował niezamącony spokój. Ale spokój ten, jak donosiłem w ostatniej korespondencji, był pozorny. Wśród społeczeństwa górnośląskiego nurtowały podziemne prądy, które wobec zawiąskiej sytuacji musiały doprowadzić do wybuchu. Innej drogi jak powstanie nie było, by znaleźć w tych warunkach wyjście i przeciąć węzy, jakie nakładają na lud górnośląski dyplomacja na spółkę z kapitalistami. Dla tych więc, którzy znali te warunki i należycie je oceniali, powstanie nie było niespodzianką, ale oddawna oczekiwanym nieuniknionym rozwojem.

Wiadomości, jakie w ostatnich dniach przed wybuchem powstania nadchodziły z Paryża i Londynu, oraz z Opola, nie mogły pozostawić wątpliwości co do istotnego stanu sprawy górnośląskiej. Koniecznym stawało się jak najbardziej stanowcze podkreślenie woli ludności. Tymczasem nasze kierujące czynniki na Górnym Śląsku wpatrzone z zaślepieniem w dyplomatyczną pomoc Francji, nie dopuszczały do żadnego objawu tej woli. Gdy komuniści gotowali się na dzień 1. maja do uroczystych obchodów i pochodów, na które otrzymali zgodę komisji koalicyjnej, komisarz plebiscytowy Korfanty wydał zakaz urządzania publicznych obchodów w dniu 3. maja. Ten sam komisarz do ostatniej chwili wzbierał się w sposób nader ostry przed utworzeniem przedstawicielstwa ludowego, czekając na wynik targów dyplomatycznych.

Tymczasem wypadki biegły z żywiołową szybkością. Lud się burzył. W łonie związków zawodowych i partii politycznych rosła opozycja przeciw Korfantemu za jego bierność. W takich warunkach wewnętrznego życia politycznego nadeszła wiadomość o projekcie komisji koalicyjnej w Opolu podziału Górnego Śląska, projekcie, który był jaskrawym pogwałceniem wszelkich zasad sprawiedliwości i samostanowienia.

Wobec tego, że polityka układów dyplomatycznych straciła wszelkie widoki powodzenia, pozostało jedyne wyjście: ruch zbrojny. Tak się też stało. Taka jest pokrótce przedstawiona w najogólniejszych — dopuszczalnych do opublikowania — zarysach geneza powstania górnośląskiego. Podkreślić należy, że prawdę powiedział Korfanty w odezwie powstańczej, że został zmuszony przylżyć się do ruchu. Stanowisko jego bowiem do ostatniej niemal chwili było przeciwnie powstaniu. Ruch powstańczy wyrósł na podłożu

odruchu żywiołowego mas ludowych ponad głowami komisarza i polityków górnośląskich. Zasługą tych ostatnich jest chyba to, że zdecydowali się w ostatniej chwili pójść z prądem i dać ruchowi powstańczemu swoje nazwisko.

Ale pamiętajmy — że dali oni tylko i wyłącznie nazwisko. Nic więcej. Reszta dokonała się poza nimi i oni, nie chcąc zaiknąć, musieli przylżyć się do ruchu.

(Ciąg dalszy na 2 str.)

Układ między powstańcami a komisją aliancką zawarty.

Bytom. (E. E.) Radio. „Oberschl. Grenzzeit.” zaprzecza wiadomościom uparcie powtarzanym w niemieckich dziennikach, że między Komisją aliancką a powstańcami nie przyszło do układu. „Grenzzeit.” podaje treść rozkazu dziełnego Grupy wschodniej, w którym zawarty jest układ w sprawie linii demarkacyjnej podpisanej imie-

niem. Komisji alianckiej przez pułk. franc. Adama, ppułk. włoskiego Tarigi, oraz kapitana angielskiego. Ze strony polskiej podpisał dokument dow. grupy polskiej Hauke, oraz Orłowski (szef sztabu) i Laskowski. O układzie tym zawiadomiono gen. Le Ronda i innych członków Komisji.

Lepszy wróg szczery, jak obłudny opiekun.

Przemówienie L. George'a w Izbie gmin.

Londyn. (PAT.) Wolff. Lloyd George oświadczył w Izbie gmin, że sprzymierzeńcy muszą obstawać, aby traktat pokojowy był respektowany. Mowca spodziewa się, że Anglia będzie broniła swego stanowiska do końca i użyje w coraz większej mierze swego autorytetu w Europie dla poparcia swego stanowiska. Gdyby Polakom pozwolili zabrać G. Śląsk, a Niemcom nie wolno było bronić prowincji, która do nich należała przez 700 lat, a która z pewnością przez 600 lat nie była polską, byłoby to niegodne i niehonorowe. Mowca jest przekonany, że stanowisko sprzymierzeńców nie będzie tego rodzaju. Jedyną rzeczą, którą L. George pragnie powiedzieć w imieniu rządu angielskiego jest to, że rząd ten nie będzie mógł uznać faktów dokonanych.

Londyn. (PAT.) Havas. L. George odpowiadając w Izbie gmin na zapytanie w sprawie G. Śląska oświadczył, że G. Śląsk od wieków nie jest już polskim i nie może się cofać o 600 lat wstecz, a więc z punktu widzenia historycznego Polska nie ma żadnych praw do Śląska. L. George oświadcza, że zdaniem komisarza angielskiego i włoskiego należy dać Polsce okręgi, w których ludność jest w przytłaczającej większości polska, a Niemcom okręgi, których większość jest niemiecka. Punkt widzenia komisarza francuskiego jest odmienny. Powstanie polskie wybuchło, aby postawić alianców przed faktem dokonany, co stanowi obrazę traktatu wersalskiego. Lloyd George oświadcza dalej: „Jakikolwiek byłoby nasze uprzedzenia lub nasze upodobania, uznaje-

my sprawiedliwość. Musimy słusznie i ściśle stosować się do traktatu, który podpisaliśmy. Traktat ten stanowi kartę wolności Polski, która jest oparta na traktacie. Dziś, gdy Niemcy dzięki staraniom sojuszników są rozbrojeni i bezsilni, Polacy oświadczają, że umrą raczej, a nie ustąpią. Gdyby Polacy żywi podobne przekonanie w epoce walki o wolność Polski, opiekowanoby mniejsze straty w ludziach ze strony Anglii, Francji i Włoch. Rząd polski odrzucił wszelką odpowiedzialność. Wypadek taki miał miejsce, gdy chodziło o uregulowanie sprawy litewskiej, regularne wojska polskie zajęły Wilno, a gdy żądano od Polski wycofania wojsk, Polska nie przyjęła na siebie odpowiedzialności. D'Annunzio zajął Rijekę wbrew woli rządu włoskiego, lecz naród włoski użył siły celem zmuszenia D'Annunzia do opuszczenia Rijek. Oto piękny przykład który możemy polecić Polsce do naśladowania.

Stwierdzam, że nasz największy interes wymaga, abyśmy uszanowali traktat wersalski. W imieniu rządu angielskiego oświadczam, że cokolwiek się stanie, nie przyjmujemy faktów dokonanych, któreby były uchybieniem dla traktatu, któreby mogły mieć zgubne następstwa, pragnę, aby pokój stał się zapanował w Europie, świadomy tego, że pokój ten może mieć za podstawę tylko wzorową sprawiedliwość(!), apeluję uroczysto do wszystkich zainteresowanych w tej sprawie, aby poświęcili swoje przesady i stali się lojalnymi. Oto to, co mam do powiedzenia w sprawie Górnego Śląska.

Nad samym przebiegiem wypadków nie będą się rozwodził. Są one znane z telegramów i opisów, mniej lub więcej prawdziwych i bałamutnych. Naszkicuję tylko chronologicznie przebieg:

W niedzielę 1. maja popołudniu nadzwyczajnie wydania polskich pism górnośląskich przyniosły wiadomość o projekcie komisji koalicyjnej. Wiadomość ta rozeszła się z piorunującą szybkością po całym kraju. W poniedziałek rozpoczął się samorzutnie strajk generalny. Strajk ten był zaiste żywiołowym odruchem, jego rozmiary przeszły wszelkie oczekiwania tych, którzy na ten strajk liczyli. Zaraz rano zastrajkowało około 50 procent, do południa zaprzestano pracę przeszło 60 proc., po południu przyłączyła się prawie cała reszta z wyjątkiem kilku hut.

Po północy z 2. na 3. maja zaczął się ruch zbrojny równocześnie w całej prawie części Śląska, oznaczonej t. zw. linią Korfańskiego. Bez większych walk opanowano wszystkie gminy i kopalnie, oraz miasta przemysłowe, z wyjątkiem Gliwic. Nad ranem powstańcy byli niepodzielnymi panami całej tej części kraju. Na skutek żądania wojsk francuskich opuścili oddziały powstańcze po kilkugodzinnym pobycie Bytom, Katowice, Tarnowskie Góry.

Powstanie zaczęło się z taką siłą, że wojska francuskie nie czuły się na siłach przeciwstawić się mu. Tylko w pszczyńskim i rybnickim przyszło do starć z wojskami włoskimi, w czasie których te ostatnie poniosły ciężkie straty. Odtąd zaczęły się normalne operacje wojskowe. Trzy grupy, wschodnia, północna i południowa umacniały się na swych stanowiskach i posuwały na zachód i północ. Do poważniejszych walk przyszło dopiero nad Odrą w okolicach Bławy, Pogorzela, Starego Kozła i Kędzierzyna, gdzie do walki wystąpiły regularne oddziały niemieckie z pociągami pancernymi. Walki te skończyły się 10. maja wieczorem, opanowaniem przez nasze oddziały wszystkich miejscowości i osiągnięciem w zupełności linii Odry wraz z Portem Koziełskim. Cały ciężar operacji wojskowych spoczywał na grupie wschodniej, prowadzonej znakomicie obok dowódcy Haukego przez szefa sztabu Borełowskiego i zastępcę dowódcy Felczyńskiego.

W tym czasie opanowała grupa południowa powiaty pszczyński, rybnicki i część raciborskiego, a grupa północna strzelecki, lubliniecki (bez Lublińca), oleski (z Oleszem), większą część kluczborskiego i podsunęła się prawie pod sam Kluczbork.

*

Niemcy zostali ruchem powstańczym zaskoczeni. Spodziewali się wprawdzie jakiegoś odruchu na dzień 3. maja, ale sądzili, że będą to tylko pochody i wiece, podobnie jak w roku zeszłym, żądali więc od komisji koalicyjnej wydania zakazu pochodów w tym dniu. Silne ich organizacje wojskowe doznały poważnych strat wskutek licznych aresztowań członków „Orgeschu“, dokonanych przez władze koalicyjne w końcu kwietnia w Raciborzu i Katowicach. Były one jednak oczywiście gotowe do wystąpienia na wypadek spodziewanych obchodów 3. maja. Akcja powstańcza i zamknięcie wszystkich miast, przecięcie wszelkich środków komunikacyjnych — sparaliżowały niemieckim organizacjom wojskowym ruchy w zupełności. Na poważniejszy opór nie mogły się z tego powodu zdobyć. Tu i ówdzie (jak w Król. Hucie i Bytomiu) próbował bojowcy niemieccy odwetu na ludności polskiej, co zresztą nie skończyło się dla nich dobrze. Poważniejsze skupienia niemieckiej organizacji wojskowej znajdowały się w Gliwicach, gdzie jednak wojska francuskie u-nemożliwiły im wystąpienie.

Dlatego akcję defenzywną mogli Niemcy zacząć jedynie od strony Odry, siłami, znajdującymi się w zachodnich i północnych powiatach, wspomaganymi wydatnie przez oddziały regularnych wojsk niemieckich, tworzone przez komisję koalicyjną oddziały policji zielonej i wojska włoskie. Dotychczas wszelkie usiłowania niemieckie w celu odparcia oddziałów powstańczych zostały uderzająco odwołane, a oddziały nasze po bohaterkich i krwawych walkach pod Kędzierzynie i Starym Kozłem, osiągnęły w dniu 10. maja Port Koziełski i linię Odry.

*

Powstanie wybuchło podczas nieobecności gen. Le Ronde, który właśnie w sobotę, 30. kwietnia wyjechał do Paryża, oddając przewodnictwo włoskiemu generałowi de Marinis. Gen. Marinis zajął wobec ruchu powstańczego stanowisko bezwzględne. Gdy przekonał się o niemożności zgłębienia powstania zgodził się razem z angielskim przedstawicielem, majorem Clark, na zaciągnięcie 3.000 Niemców do policji plebiscytowej. Oddziały tych ochotników nie miały jednak szczęścia, gdyż zaraz przy pierwszym wyjeździe, przeciw powstańcom — zostali przez nich otoczeni i rozbrojeni. Podobną akcją zaczęli przeprowadzać kontrolerzy koalicyjni: włoscy i angielscy i w innych powiatach zachodnich, jak w Raciborzu, Koziełskim etc. W walkach nad Odrą n. p. brał udział ochotnicy niemieccy z opaskami na ramieniu opatrzonymi pieczęcią kontrolera angielskiego.

Gen. Le Rond po powrocie z Paryża cofnął te rozporządzenia, wszelkie jednak zarządzenia koalicyjnej komisji nie mają już żadnego znaczenia. Linia demarkacyjna od strony niemieckiej jest otwarta i przez nią zupełnie swobodnie przechodzą z Niemiec uzbrojone oddziały, tak w cywilnym ubraniu, jak i w mundurach. Stamtąd też przychodzą pociągi pancerne, które brały udział w walkach pod Kędzierzynie i w pow. Kluczborskim.

Jednym słowem — mamy do czynienia obecnie z frontem wojennym wzdłuż linii Odry. — Wojska włoskie zupełnie otwarcie stanęły po stronie niemieckiej, walcząc z powstańcami razem z Reichswehłą i „Orgeschem“. Podobne stanowisko zajęli kontrolerzy i oficerowie angielscy, którzy jawnie występują przeciw powstańcom.

*

Gdy władze koalicyjne przekonały się o niemożności opanowania ruchu powstańczego — wdały się w układy z Naczelną Komendą wojsk powstańczych i Korfańskim. Układy te tyczyły się sytuacji wojskowej. Po dłuższych rokowaniach zgodziła się Naczelna Komenda na zawarcie zawieszenia broni wzdłuż linii Odry po Dziergowice — stąd na wschód od Kędzierzyna, na zachód od Ujazdu. W. Strzelec i Kolonowskiej, na wschód od Dobrodzenia (wpow. lubliniecki) i przez Bocianowice (pow. oleski) do granicy polskiej. Układ ten zawarto 9. maja. W międzyczasie jednak grupa wschodnia przeprowadziła akcję przeciw Kędzierzynie i Portowi Koziełskiemu a grupa północna zajęła Dobrodzeń, tak że władze koalicyjne musiały uznać w ten sposób skorygowaną linię, przytęły gwarancje przestrzegania zawieszenia broni i wydały rozkaz wojskom włoskim opuszczenia prawego brzegu Odry. W ten sposób nowa linia demarkacyjna zatwierdziła dalsze powstanie i stanowi poważny atut przy przyszłych układach dyplomatycznych.

Zawieszenie broni zamyka pierwszy okres powstania górnośląskiego. Nikt jednak nie ludzi się, żeby na tem powstanie miało się zakończyć. Ostateczny bowiem cel nie został osiągnięty.

Czekają nas długie układy dyplomatyczne. Z drugiej strony należy spodziewać się próby kontr-akcji niemieckiej.

Pozatem względy natury uczuciowej i politycznej nie pozwalają powstańcom zapomnieć o braciach w powiatach niezajętych, którym grozi powrót pod jarzmo niemieckie. Dlatego układ z władzami koalicyjnymi należy uważać tylko za krótki odpoczynek, — po którym nastąpi dalsza walka.

*

Prasa polska i — co gorsza — rząd polski nie okazał dotychczas należytego zrozumienia powstania górnośląskiego. Dla nich — a obawiam się, że i dla większości społeczeństwa — powstanie przedstawia się jako akt rozpaczy, czy też w najlepszym razie jako zbrojna demonstracja polityczna, która jest dobrą jako objaw siły, ale przeciąganie jej może mieć złe skutki. Stąd rząd polski zachowuje się w stosunku do powstańca zupełnie niewyraźnie. Oczywiście — nie mam na myśli strony dyplomatycznej postępowania rządu, ale faktyczne jego zachowanie. Przeciwno temu musi się jak najbardziej stanowczo wystąpić.

(Opinie tę podajemy jako ilustrację nastroju, panującego wśród powstańców, który jest równocześnie potężnym argumentem na rzecz słuszności naszych praw, jak i odparciem zarzutów, stawianych naszemu rządowi przez zachodnie mocarstwa. Red.)

Powstanie górnośląskie bowiem jest wyznikiem poczucia siły i jest świadomym aktem woli tułajskiego ludu. Nie wolno się przeto ludzi, że lud się ruch ten jakoś zlikwidować. Powstańcy poszli w bój z postanowieniem osiągnięcia za wszelką cenę postawionego celu: połączenia się z Polską.

Równocześnie z akcją zbrojną idzie organizacja administracji, uruchomienie ruchu kolejowego, podjęcie pracy. Rzecz ta rozwija się doskonale. Ruch kolejowy częściowo podjęty obecnie wysiłki władz powstańczych zmuszają do nawiązania handlowego kontaktu z zagranicą przez wywóz węgla. Droga ta da ruchowi odpowiednie środki pieniężne — z drugiej strony podniesie kredyt powstania zagranicą.

W dalszym ciągu tworzy dowództwo grupy wschodniej Rady miejscowe i powiatowe, zwołuje sejmiki. Celem tej akcji jest usunięcie obecnego przewrót i stworzenie prawdziwego rządu krajowego, opartego o demokratyczne zasady, i Sejm. Jest to może dla ludzi, przyzwyczajonych do samowładztwa niewygodne, ale trudnота droga jedynie prowadzi do stosunków prawnych.

Ruch powstańczy jest więc ruchem twórczym. Ma przed sobą zakresne cele polityczne i demokratyczno-społeczne. Oddać władzę w ręce polskiego ludu robotniczego i rolniczego. Kierownicy faktyczni ruchu nie ustają w dążeniu do osiągnięcia obu celów

Roman Lutman.

Pieśń osadników na wschodnich stanicach.

Po rozlogach pól,
W haszczach i kniejach, gdzie lasne majdany,
Dźwięczy w powietrzu siekiera.
Ziemie żłobi w dal
Ostra pługów stal
I persi radością rozpięta.

Od świtu, po noc
Hukiem nawołań nasz las rozzerzany.
Niech się z jego rubieżą
Dłonie nasze sprzymierzą,
O stróżu polskiej stancy.

Pomniśz bracie mój, —
Staliśmy niegdyś pod ogniem w tych kniejach,
Grały armaty w odstępie.
Idziem naprzód, tniem,
Wróg się wkopał w ziemię,
By duszę uchował w swym strzępie.

Od nocy po świt
Echem potyczki był las rozefkany.
Z krępką dłońią z rubieży
Nikt swej siły nie zmierzy.
O stróżu polskiej stancy.

Tej siekierzy huk,
Pługów rozhwor i ziarna wschodzące,
To pieśń jest nasza w błękity
Z nią podąża wpród
Przemian ducha cud,
Dla ludu wolności rozkwity.

Od świtu po noc
Gwarem roboczym nasz las rozep'ewany.
Niech u jego rubieży
Niebo płoń nam powierzy,
O stróżu polskiej stancy!

Józef Gliński

Polityka angielska na Wschodzie.

„Daily Telegraph“ twierdzi, że polityka angielska na Wschodzie oparta będzie na dwóch punktach: 1) otwarciu wielkiej drogi powietrznej z Eropy do Australji przez Mezopotamję i Indje. 2) zorganizowanie szeregu państw autonomicznych, złączonych węzłem federacyjnym z Anglią. Najważniejszym z nich byłaby Mezopotamja, na czele której stanąłby emir Faisal, mający największej sympatii wśród Arabów. Każdy stan tworzyłby autonomiczną prowincję. Prowincja zajordañska utworzyłaby państwo arabskie pod władzą emira Abanllaha, brata emira Faisala. Palestyna zachowałaby obecny ustrój. Miejsca święte zostawałyby pod opieką komisji zbiorowej z 2 muzułmanów i 2 żydów pod przewodnictwem Anglika. Port Caiffa stałby się ogniskiem handlu wschodniego i węzłem łączącym Europę z Azją. Tu kończyłby się rurociąg, sprowadzający naftę z Mezopotamji.

Władcy Hedżasu i Yemenu otrzymaliby pomoc finansową w zamian za kontrolę ich polityki zagranicznej.

— 00 —

Lenin wybiera się do Londynu?

„Secolo“ podaje ciekawą wiadomość, jakoby Csiczerin polecił dowiedzieć się Krassimowi, czy wizyta Lenina w Londynie zostałaby dobrze przyjęta. — Lenin chciałby udać się do Londynu, aby osobiście przedstawić kołom politycznym, przemysłowym i finansowym angielskim swój projekt odrodzenia politycznego i ekonomicznego Rosji. Lenin wierzy, że Anglia w dziele jego mogłaby w wielką rolę odegrać.

— 00 —

Armja sowiecka.

„Russpress“ pomieszcza informację, że armja bolszewicka liczy obecnie z rezerwami około 5 miljonów ludzi (papierowa cyfra! — Red.); pod broń jest w danej chwili 500—600 tysięcy ludzi. Armja przechodzi do systemu ściśle dywizyjnego. W tym celu wszystkie mniejsze oddziały połączone są w dywizje, albo też zupełnie rozwiązane. Zdarza się mnóstwo nieporozumień i niezadowolenia dowódców, których oddziały zostały rozwiązane. Dzierżyca nie przestaje trapić armii sowieckiej.

— 00 —

Sprawy ukraińskie.

DOKOŁA URL.

„Wpered“ notuje pogłoskę, że URL. stoi w przededniu zmiany na „demokratyczne hetmanstwo“. Gen. Pawlenko miał ustąpić, gdyż rzekomo stał w opozycji do prądu, który dąży do zniszczenia Rady Republiki.

PODRÓŻE UKR. DYPLOMATÓW.

Posel berliński URL. prof. Smalstockij bawi w Warszawie. Pobył ten łącząc z ciewiarygodnymi wieściami o użyciu armji ukr. przez mocarstwa sprzymierzone do akcji bolszewickiej.

70.000 POLAKÓW CZEKA NA POWRÓT Z ROSJI.

Helsingfors. (EE). W Petersburgu pozostało wskutek trudności komunikacyjnych około 70 tys. Polaków, którzy chcą za wszelką cenę powrócić do ojczyzny.

KS. DRUCKA-LUBECKA ZAMORDOWANA PRZEZ BOLSZEWIKÓW.

Warszawa. (EE). Otrzymało tu wiadomość o zamordowaniu przez strażę sowiecką ks. Jadwigi Druckiej-Lubeckiej, mającej paszport, wystawiony w Toruniu z wizami polsko-francusko-rosyjskimi.

Dokoła sprawy górnośląskiej.

NACJONALIŚCI PRUSCY PRZY PRACY.

Gdańsk. (PAT.) Organ tutejszych nacjonalistów niemieckich „D. Allg. Ztg.“ zamieszcza długą odezwę Ostmarken Vereinu skierowaną do Pomorzan i zachodnich Prusaków, pełną ataków na Polskę i zapowiadającą wojnę niemiecko-polską. Odezwa ta podpisana jest przez marszałka polnego Mackensena, jako protektora pomorskiego Ostmarkenverein.

RADZA BEZ PRZERWY.

Lyon. (PAT.) Komisja ambasadorów w piątek rano pod przewodnictwem Cambona omawiała sprawę bieżącą i kwestję górnośląską.

WIEŚCI O PODZIALE G. ŚLĄSKA NIEZGODNE Z PRAWDĄ.

Łódź. (PAT.) Dzisiejsze doniesienie z Paryża, jakoby powzięta została decyzja co do podziału G. Śląska, jest niezgodne z prawdą.

NIEPOKOJĄCE WIEŚCI.

Łódź. (PAT.) Havas. Sytuacja na G. Śląsku w dalszym ciągu nie przestaje być źródłem głębokiego zaniepokojenia. Umacnia się przekonanie, że rząd polski niedostatecznie ocenia wielką powagę sytuacji obecnej. Chamberlain oświadczył, że sprzymierzeńcy nie mają najmniejszego zamiaru zezwolić na to, aby ostatnie godne ubolewania wydarzenia miały w jakikolwiek sposób

odwieść ich od ścisłego wykonania traktatu w sprawie G. Śląska. Ruch powstańczy wytworzył jednakże sytuację w najwyższym stopniu trudną i drażliwą.

„Daily Telegraph“ wyraża obawę, że Polska, która wszystko zawdzięcza traktatowi wersalskiemu, mogłaby się ostatecznie okazać własnie najwięcej poszkodowaną, gdyby nie poszanowano traktatu i kpiny z niego miały trwać nadal.

„Morning Post“ zaznacza, że możliwość wybuchu wojny domowej w centrum Europy jest już obserwowana z uczuciem wielkiej obawy w kołach koalicyjnych. Górnośląski korespondent tego dziennika energicznie protestuje przeciwko potężnemu ciosowi, wymierzonemu autorytetowi sojuszników przez dalsze trwanie powstania. „Daily News“ żądają szybkiej i zgodnej akcji ze strony sojuszników, poczem tak piszą: Oddziały powstańcze muszą być rozpuszczone, a rząd polski należy skłonić, aby zajął energiczne stanowisko względem tego, co jak się okazuje było starannie obliczone jako zagrożenie autorytetu sojuszników. „Manchester Guardian“ oświadcza, że o ile sprzymierzeńcy zgodziliby się na politykę Korfantego i jego armji powstańczej, w takim razie byłby to równocześnie koniec dla ich zharmonizowanej akcji w sprawach europejskich. „Times“ gorąco popierała żądanie nowego niemieckiego kanclerza, aby przyszłość G. Śląska została rozstrzygnięta.

Prasa francuska oburzona stanowiskiem L. Georga w sprawie górnośląskiej.

Paryż. (PAT.) Havas. Dzienniki tutejsze przyjmują mowę Lloyda George'a z uczuciem żywego zdziwienia i głębokiego ubolewania. Podkreślają one, że zgadzają się na jego słowa, gdy nalega na ścisłe wykonanie traktatu wersalskiego, stwierdzają jednak, że premier angielski popełnił znaczny błąd, zapewniając, że ludność tubylcza G. Śląska jest niemiecka, ludność zaś polska przybyła tam w ostatnich czasach z zewnątrz.

„Petit Parisien“ występuje stanowczo przeciw myślom podsuwanym przez L. George'a, aby upoważnić Niemcy do użycia swej armji celem przywrócenia spokoju w chwili, w której mnożą się dowody, że jeżeli Polacy zmuszeni byli do chwycenia za broń, to nie byli oni tymi, którzy walkę rozpoczęli.

Przypuszczamy, pisze „Petit Journal“, że w tej chwili pozbawiona wszelkiej osobistej namietności sprawiedliwość wymaga, ażeby oprócz odpowiedzialności polskiej ustalono także odpowiedzialność niemiecką. — Partimax pisze w „Echo de Paris“: L. George w Izbie gmin chciał nas postawić przed dyplomatycznym faktem dokonanym, t. zn. wobec zwycięstwa myśli antypolskiej, której się nie wyrzeka od 2 lat. Francja nie zgodzi się na to, aby w ten sposób wywierać na nią nacisk. **Oczekujemy od Francji, aby zabrała głos**

i oświadczyła, że nie pozwoli, aby najmniejszą część okręgu przemysłowego zabrano jej wschodniemu sprzymierzeńcowi.“ „Journal“ zapytuje, czy L. George nie pragnie przypadkiem powetować sobie klęski poniesionej w sprawie odszkodowań. „Gaulois“ zapytuje, czy przypadkiem srogość mowcy nie jest spowodowana oburzeniem na Korfantego, lub zobowiązaniami poczynionymi przez lorda Abernona wobec Niemiec. — Według „Figaro“ mowa L. George'a wywołała radość w Berlinie, a przygnębienie w Paryżu. Dziennik ten daje wyraz uczuciu żalu z tego powodu, że premier angielski wyraża przekonane sprzeczne z poglądem francuskim po konferencji w Londynie, gdzie Francja uczyniła wszystko dla utrzymania solidarności między sojusznikami. „Morning Post“ pisze, że spodziewa się, iż naród angielski nie przyjmie tego germanofilstwa, nierozważnego i wzbudzającego oburzenie, gdyż nie należy nigdy zapominać, że G. Śląsk jest pruskim arsenałem. Czy oddamy prowincję tę mocarstwu, które popełniło wszystkie zbrodnie, jakie można sobie wyobrazić i pogwałciło wszystkie prawa cywilizowanej wojny? Gdyby to się stało, śmierć żołnierzy angielskich, którzy padli na polach bitw we Flandrii i Pikardji byłaby daremną.

MOŻLIWOŚĆ WZMOCNIENIA ZBROJNEJ SIŁY ALJANTÓW NA G. ŚLĄSKU.

Gdańsk. (PAT.) Tutejsze dzienniki donoszą z Londynu: Harmsworth oświadczył w Izbie gmin, że górnośląska komisja międzysojusznicza rozważa możliwość wzmocnienia wojsk sprzymierzonych na G. Śląsku.

WRÓG NASZ DZIAŁA GORACZKOWO.

Gdańsk. (PAT.) Organ tutejszych komunistów „Dan. Arb. Ztg.“ donosi, że w kołach Orgeschu panuje gorączkowa działalność. Wszystkie sztaby i komendy Orgeschu, oraz Einwohnerwehry rozwinęły energiczną agtację za werbowaniem ochotników do formacji ochotniczych górnośląskich.

POWSTAŃCY POSTANOWILI TRZYMAĆ SIĘ W DEFENZYWIE.

Warszawa. (E. E.) Radio. Korespondent „Kur. Por.“ donosi, że pertraktacje w sprawie linii de-

markacyjnej są jeszcze nieukończzone. Sztab powstańczy uważa za konieczne zabezpieczenie linii strategicznej na Odrze. Powstańcy, przeprowadzając dalej swe operacje zajęli port Koźle i Kędzierzyn, na północy zaś Kluczbork. Komisja koalicyjna nie zgadza się z tym stanem rzeczy, uważając, że port kozielski niezbędny jest Niemcom do regulacji ruchu na Odrze. Walki toczą się nadal, jakkolwiek sztab powstańczy wydał rozkaz, zapowiadający przejście do defenzywy.

NIE BYŁO ŻADNEGO POROZUMIENIA.

Gdańsk. (PAT.) „Dan. N. Nachr.“ donoszą z Opola: Zastępca niemieckiego pełnomocnika w Opolu hr. Praschna ogłosił wczoraj następujące zawiadomienie: General Lerond oświadczył mi na moje zapytanie w obecności innych członków komisji z całą stanowczością, że telegram iskrowy pochodzący z Warszawy, jakoby między komisją międzysojuszniczą a powstańcami zawarto jakies układy, jest od początku do końca

zmyślony. Przedstawiciele stronnictw politycznych i związków zawodowych udali się również do gen. Leronda i zażądali od niego wyjaśnień w sprawie wspomnianego telegramu. Lerond powtórzył swoje oświadczenie złożone Prascumie, przyczem miał dodać, że jak najenergiczniej wystąpi przeciwko powstańcom.

STANOWISKO WŁOCH W SPRAWIE G. ŚLĄSKA.

Rzym. (PAT.) Havas. Komunikat urzędowy oświadcza, że twierdzenia zagranicy co do stanowiska rządu włoskiego w sprawie G. Śląska, są często tendencyjne i nieścisłe. Rząd włoski w sprawie G. Śląska będzie przestrzegał jak najściślej warunków traktatu wersalskiego, które zwłaszcza, o ile to dotyczy sprawy G. Śląska, są bardzo dokładne.

Berlin. (E. E.) Agencja Havasa podaje wiadomość z Rzymu, że Włochy nie zajmą stanowiska samodzielnego w sprawie G. Śląska. Zarówno Giolitti jak i Sforza zdecydowani są w tej sprawie działać w zupełnym porozumieniu z Radą najwyższą. Jest to więc pewna zmiana w dotychczasowym stanowisku Włoch w kwestji górnośląskiej.

OŚWIADCZENIE WŁOSKIEGO CHARGE D'AFFAIRE.

Warszawa. (PAT.) Wydział prasowy ministerstwa S. Z. donosi: Z powodu ustępu o stosunkach polsko-włoskich umieszczonego w wiadomości o Górnym Śląsku, którego udzielił wice-minister spraw zagranicznych p. Piltz redaktorowi „Journal de Pologne“, zgłosił się wczoraj do ministerstwa S. Z. charge d'affaires włoski p. Medica di San Giovanni i złożył następujące oświadczenie: Według szeregu informacji, które posiadam, zachowanie się władz i wojsk włoskich na Górnym Śląsku przed wybuchem powstania było nacechowane życzliwością i sympatją wobec Polaków. Podczas powstania Włosi nie robili nic innego, jak tylko wypełniali swój obowiązek, jako reprezentanci koalicji. Nie było żadnych walk z powstańcami. Straty włoskie w zabitych i rannych są prawie całkowicie wskutek niespodziewanego ataku powstańców polskich w nocy z 2. na 3. bm. P. Medica dodał, że co się tyczy stanowiska rządu włoskiego, to charakteryzuje jego postępowanie, że minister spraw zagran. Sforza, jak to z pewnością rządowi polskiemu wiadomo, dążył do rozwiązania kwestji górnośląskiej w duchu aspiracji polskich. P. wice-minister Piltz przyjął w imieniu ministerstwa S. Z. powyższe oświadczenie włoskiego charge d'affaires do wiadomości.

CIĘKAWY REWELACJE.

Berlin. (E. E.) „Rothe Fahne“ w nr. z 13. bm. ogłosiła dokument, pochodzący z niem. ministerstwa obrony krajowej, przekazujący na G. Śląsk broń i odkomenderowujący oficerów na terytorjum plebiscytowe. „Rothe Fahne“ ogłasza również rozkaz tego ministerstwa z 25. listopada 1920 r. o wkroczeniu do Polski na wypadek, gdyby wojska polskie naruszyły granicę górnośląską. W tym ostatnim dokumencie jest wzmianka o niejakiem Rzepce, który podjął się zamordowania Korfanteo za 5000 mk. niem. W związku z ogłoszeniem tego dokumentu ministerstwo obrony krajowej nazwało go fałszowanym i zagroziło dziennikowi „Rothe Fahne“ procesem o zdradę stanu. „Vorwärts“ domaga się od rządu wyjaśnień w tej sprawie.

UZALEŻNIENIE OPINJI.

Berlin. (EE). Głosy prasy, żądające zbrojnego wystąpienia Niemiec na G. Śląsku przycichły. — „Vorwärts“ żąda zabezpieczenia obszaru plebiscytowego przez aliantów. W tutejszych kołach politycznych utrzymują, że lord Abernoon (ambasador angielski w Berlinie) dał przyrzeczenie, iż sprawa G. Śląska będzie ostatecznie rozstrzygnięta na korzyść Niemiec, choć urzędowo rząd angielski zaprzecza tej wiadomości.

STANOWISKO CZECHOSŁOWACJI.

Praga. (PAT.) Telegr. Comp. Dr. Benes wobec dziennikarzy angielskich oświadczył, że

decyzja Rady najwyższej w sprawie G. Śląska musi być uszanowana. Interwencja Czechosłowacji na G. Śląsku nie jest planowana. Gdyby wojska polskie przekroczyły granicę czeską, będą rozbrojone i internowane.

ZAMIARY WYGLÓDZENIA GÓRNIKÓW POLSKICH NA G. ŚLĄSKU NIE UDAŁY SIĘ.

Bytom. (EE). W związku z odmową Niemców wysłania z Berlina pieniędzy właścicielom hut kopalnianych na G. Śląsku w celu uskutecznienia wypłat sobotnich, władze powstańcze wydały odezwę, że w sobotę wypłacona będzie zaliczka. Sprowadzona żywność i towary wydawane będą na kredyt. Komisja aljancka użyje wszelkich środków, by zmusić rząd niemiecki do przysłania tych pieniędzy. Gdyby usiłowania te pozostały bezskuteczne, wydane będą pieniądze górnośląskie, oparte na wartości hut kopalnianych. Odezwa wzywa wszystkich Polaków górnośląskich do zachowania spokoju.

O ŻYWNOSĆ DLA GÓRNEGO ŚLĄSKA.

Bytom. (PAT.) Pisma polskie donoszą, że w okręgu przemysłowym, a zwłaszcza po miastach coraz więcej nawoływano władze, aby starały się o żywność dla ludności i przyczyniły się do jej sprowadzenia. Obecnie donoszą, że sprawę wyżywienia miast i gmin okręgu przemysłowego wzięła w swoje ręce Komisja międzyuczniowa i poczyniła zarządzenia, które zabezpieczają ruch pociągów towarowych z Opola do Gliwic, a stąd do okręgu przemysłowego.

Bytom. (E. E.) Centralny Związek Kółek rolniczych na G. Śląsku ogłasza odezwę do rolników, z żądaniem nadsyłania na targi miejskie dostatecznej ilości środków żywności, by zabezpieczyć aprowizację robotników i urzędników.

TENDENCJA ZAŻEGNANIA PRZESILENIA GABINETOWEGO.

Warszawa. (EE). „Kurj. Warsz.“ donosi, że pogłoski o możliwości bliższego przesilenia gabinetu prawdopodobne wobec oczekiwanej dymisji min. Sapiehy. Kluby prawicowe dążą do odrócenia przesilenia do czasu załatwienia sprawy górnośląskiej.

PROJEKT USTAWY PRZEJŚCIOWEJ.

Warszawa. (PAT.) Projekt ustawy przejściowej przyjętej przez komisję konstytucyjną wejdzie na porządek dzienny środowego posiedzenia Sejmu.

NOWY OKRĘT POLSKI.

Warszawa. (PAT.) „Naród“ donosi: Dzięki zabiegom Tow. Polskiej linii okrętowej, uzyskała flota polska wspaniałą luksusowy parowiec pasażerski i pocztowy pod nazwą „Józef Piłsudski“. Zapowiedział swoje przybycie z Wilna biskup Bandurski dla poświęcenia statku.

POSEŁ CZESKI MAXA WRĘCZYŁ SWE LISTY UWIERZYTELNIAJACE.

Warszawa. (PAT.) Wczoraj w południe poseł czechosłowacki p. Maxa wręczył Naczelnikowi państwa swe listy uwierzytelniające.

ROKOWANIA RUMUŃSKO-POLSKIE.

Warszawa. (PAT.) Rząd rumuński wyznaczył skład delegacji do rokowań gospodarczych z Polską. Przewodniczącym delegacji będzie poseł nadzwyczajny i minister upoważniony w Warszawie p. Aleksander Florescu. Wyjazd delegacji do Warszawy nastąpi w dniach najbliższych.

CZESKO-RUMUŃSKA KONWENCJA OBRONNA.

Lyon. (PAT.) Zawarto wojskową konwencję obronną między Czechosłowacją a Rumunją.

KONSTYTUCJA SERBSKA UCHWALONA.

Lyon. (PAT.) Z Belgradu donoszą, że konstytuanta uchwaliła konstytucję królestwa S. H. S. 227 głosami przeciw 93. Ster rządów obejmuje gabinet Pasicza.

MILJONÓWKA.

Warszawa. (PAT.) Przy dzisiejszem ciągnięciu milionówki wygrana padła na nr. 1.085.701.

Edwin Jędrkiewicz.

OGNIU, W Którego WICHRZE..

Ogniu, w którego wicherze,
między płomieni nagie strzały,
w przeblysku ciszy nieżywej
znagła żar biały,
żar biały, śmiertelny się ziszcza
— ty jeden znasz ten pacierz
strasliwy,
który oczyszcza — —

Pójdzie do ciebie dusza
naga,
jak ją zrodziła bezdeń-macierz
z nocy bezbrzeżem.
Z żywota rozstają,
odarta z wszelkiego lachmanu
pójdzie i niech się kaja
białego żaru pacierzem.

I niech szeptanka jego
rozżarem bezlitosnym chłodna
nawskróś ją przeorze — zżagwiana
strasliwym zębem i szponem.
By nie zostało nic,
co nie jest,
co nie jest do dna
nieprzepsalonym.

By nie zostało nic,
na czym się ogień uśmierza
Aby nie znaleźć nic
i światów całych okółem.
A amen tego pacierza
a jego wieczny amen
zaszpecesz, ogniu, zaszpecesz
popiołem.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. D. Zielone Święta; gr. kat. N. 2. Myrona.
Jutro rz. kat. Pon. Zielon. Św.; gr. kat. Teodozja. —
Wachód słońca 3 40, zachód 6 59.

Repertuar teatru miejskiego.

W niedzielę o 3 pop. „Halka“, opera — o 7 wieczór „Incognito“, operetka.

W poniedziałek o 3 popoł. „Wielki dzień“ — wieczór „Holender tułacz“, opera.

We wtorek „Biały mazur“.

Mały teatr miejski (ul. Grodecka 2 b.)

W niedzielę o 7 30 wieczór „Chory z urojenia“, komedia Moliere.

W poniedziałek „Chory z urojenia“.

We Lwowie.

— Z powodu świąt uroczystych biura administracji „Kurjera Lwowskiego“ zamknięte będą w niedzielę od godz. 12 w południe, a w poniedziałek 16. maja przez cały dzień.

Następny numer „Kurjera Lwowskiego“ wyjdzie we wtorek o godz. 6 rano.

— Wiec w sprawie Górnego Śląska. Wiec polskiej klasy pracującej z referatem delegata z Górnego Śląska p. t.: „Prawda o powstaniu górnośląskim“ odbędzie się dziś w niedzielę o godz. 10 przedpoł. w sali Sokoła-Macierzy. Wiec zainicjowała i zorganizowała Narod. Partia Robotnicza okręgu Lwów.

— Pankracy, Serwacy, Bonifacy, męzowie zimna, postrach dla młodych pędów niektórych warzyw, w tym roku byli łaskawsii, bo w ciągu trzech dni ostatnich, w których kalendarz notuje ich imiona, nie było wcale przymrozków nocną porą. Jednakże chłód powiał od tych trzech świętych, nieszkodliwy zresztą i strugi deszczu spadły na wysuszoną słonecznym żarem ziemię.

— O zbiorce złota i srebra. Zbiórka złota i srebra na podkład waluty polskiej prowadzona od roku prawie przez „Narodową Organizację kobiet“ przyniosła dotychczas we Lwowie 15 kg. 606 gr. złota i 373 kg. 84 dkg. srebra. Wszystko zebrane złoto i srebro jako nietykalna własność skarbu narodowego, ubezpieczone osobną ustawą sejmową, która daje tej nietykalności zupełną gwarancję, znajduje się w ewidencji „Narodowej Organizacji kobiet“, w obecności jej delegatek, odda-

ne zostanie podług wykazu dziennika zbiórki urzędowi probierzemu na stop.

Zbiórka złota i srebra przerwana z powodu akcji Górnego Śląska dla skoncentrowania wysiłku całego narodu w tym kierunku, rozpoczyna się znowu w całym kraju Lwów, który był jego inicjatorem i tak wspaniały dał przykład ofiarności w początkach, musi na tem stanowisku wytrwać do końca, by udowodnić, że zasłużył na miano „Serca Polski”, że to serce odczuwa zawsze gorąco potrzeby Ojczyzny i na jej wezwanie niesie pomoc i ofiary, jakie wymaga chwila.

Zbiórka złota, to akt ofiary kobiet polskich z dni grozy bolszewickiej, złączony z Cudem Wisły, to ślub Narodu, złączony w serdecznym okrzyku: „Zwyciężyć lub zginąć! Bóg dał zwycięstwo: ślubu dopełnić muszą kobiety polskie, by wzmocnić skarb Ojczyzny, tak, jak szeregi armii ochotniczej ofiarą krwi wzmocniły jej granice.

Zbiórka po domach rozpocznie się we Lwowie we wtorek, dnia 17. maja. Panie z N. O. K., zaopatrzone w legitymacje z fotografią, wydawać będą ofiarodawcom tymczasowe pokwitowania, które wymieniane będą na właściwe kwity po zważeniu i ocenieniu przez fachowca złotnika.

— Targi wschodnie. Sekcja przemysłowa Targów wschodnich zgromadziła dwudziestu kilku najpoważniejszych przemysłowców Małopolski i Lwowa. Obrady zagał inż. Waclaw Jarra, wskazując na znaczenie naszego przemysłu i świetne horoskopy, jakie mu wróżą otwarte granice wschodnie. Przewodniczącym sekcji wybrano dyrektora kraj. Związku Przemysłowego inżyniera p. Józefa Frühlinga, a w skład prezydium weszli pp. inż. Bienkowski, dr. Jan Rucker i Elster. Po dyskusji nad programem prac sekcji przemysłowej uchwalono wezwać przemysłowców, aby w jak najkrótszym czasie dostarczyli wyczerpujących dat, czego nasz przemysł dostarczyć może Targom wschodnim.

Na sekcji kupiectwa Targów wschodnich reprezentowane były zrzeszenia i kongregacje kupców lwowskich. Przewodnił obradom p. Horszowski. Sekcja postanowiła dołożyć wszelkich starań o poparcie interesów Targów wschodnich wśród kupiectwa lwowskiego i wezwać kupców do najliczniejszego przystępowania z udziałami do wspomnianej instytucji.

— Polskie towarzystwo politechniczne. We środę, 18. bm. o godz. 6.15 odbędzie się tygodniowe zebranie, na którym prof. Waclaw Suchow ak, były prezes urzędu patentowego, wygłosi odczyt p. t.: „Obecny stan ochrony własności przemysłowej (patentów na wynalazki) w Polsce“.

— Groźba strajku kelnerskiego. W jednej z tutejszych kawiarni zażądali kelnerzy podwyżki ekwiwalentu za wikt o 100 proc., a ponieważ właściciele kawiarni nie chcieli się na to zgodzić, kelnerzy zastrejkowali. Zastąpiono ich personelem kobiecym, strajkujący chcieli ten personal rozpedzić, lecz wnieśli się w to policja. Strajk powyższy wywołał ostry zatarg między kelnerami, którzy stoją na tem stanowisku, że do 31. bm. obowiązuje zawarta poprzednio umowa. Wobec tego zanoszą się na ogólny strajk kelnerów, zaś właściciele kawiarni zapowiadają zamknięcie przedsiębiorstw.

— Dmuchaj na gorące! Krawiec Tobiasz Schneider kapał się w jakiejś łaźni na Zamarstynowie, przyczem zamiast zimnej wody, wylał na siebie konewkę wrzątku. Niemłodego już a tak jeszcze nieostrożnego Schneidra odstawiło pogotowie w stanie groźnym do szpitala. Schneider ma sparzoną skórę na całym ciele.

W Polsce i na świecie.

— Zjazd psychiatrów polskich. Z Poznania donoszą: Od 17—20 bm. odbędzie się pierwszy zjazd psychiatrów polskich. Komitet zjazdu w Poznaniu liczy na liczny zjazd uczestników z całej Rzeczypospolitej.

— Konwencja pocztowa z Austrią. Z Warszawy donoszą: Na mocy konwencji pocztowej zawartej między Austrią i Polską od 15. bm. wprowadzono pocztowy ruch paczkowy na warunkach ogólnych przepisów dla korespondencji zagranicznej.

KOMUNIKATY.

Pocztowa Kasa Oszczędności komunikuje, iż z dniem 1. czerwca b. r. zostaje podniesiona maksymalna wysokość pojedynczych przekazów czekowych z 50.000 na 100.000 Mk

Zebranie ziemian.

W Towarzystwie gospodarskiem odbyło się wczoraj o godz. 5 popoł. zainicjowane przez angloamerykańskie „Stowarzyszenia przyjaciół” zebranie ziemian, przedmiotem obrad którego była rozumna i pożyteczna akcja Anglików i Amerykanów: poprawianie wydajności bydła w Polsce przez dokarmianie go mąką bawelnianą, przyczem zapłatę za mąkę mają hodowcy uiszczać pod postacią nabiału, przeznaczonego dla dokarmiania dzieci w polskich instytucjach wychowawczych.

Wczorajszemu zebraniu ziemian, które w myśl planów „Stowarzyszenia przyjaciół” miało być w pierwszym rzędzie wciągnięte do tej akcji, przewodniczył star. dr. Głazewski, referował sprawę p. Reichart. W rezultacie zdecydowano, że ziemianie wschodniej Małopolski będą otrzymywać 100 tonn mąki rocznie wzamian za odpowiednią ilość mleka. Panom: Morawskiemu i Gubrynowiczowi poruczono wybór komitetu, który zajmie się realizacją postanowień zebrania.

Rozumni filantropi anglo-amerykańscy udają się obecnie przez Warszawę do Częstochowy, gdzie pragną wszcząć podobną akcję. Dotychczas objęło towarzystwo swą organizacją Warszawę, Kraków, Poznań, Toruń, Łódź i.

Szlachetną goście wyrażają się z pełnym uznaniem o zdolnościach organizacyjnych społeczeństwa polskiego, które „nie jest tak ciężkie, jak się zdawało, da się zorganizować i poprowadzić do rozumnych i pięknych akcji“.

Jako piękny przykład do naśladowania podnieść należy fakt, że delegaci z Przemysła i Stanisławowa uchwalili dostarczać stale nabiału dla instytucji wychowawczych, nie żądając wzamian za to ekwiwalentu w formie mączki dla bydła.

Z sali sądowej.

ECHA WALK POLSKO-UKRAIŃSKICH.

W styczniu 1919 r. wkroczył do Huty Kryształowej oddział żołnierzy ukraińskich, który zaraz aresztował kowala Jana Sroczyńskiego, Polaka. Sroczyńskiego zaprowadzono następnie do urzędu gminnego w Sienawie, gdzie b. to go po twarzy. Jeden z żołnierzy, Iwan Junko obdarł Sroczyńskiego ze szat i kazał mu wachać ziemię, czem pachnie: Polską czy Ukrainą. Hardy kowal odpowiedział swemu oprawcy, że pachnie Polską, a wtedy Junko zaczął go nawracać na ukraińską narodowość środkiem zwyczajnie używanym w młodej republice: kazał żołnierzom dać mu 50 kijów, sam bił go także łaską, następnie zaś dał mu stare, podarte ubranie, zdarte zaś z niego rozdzielił między siebie i towarzyszy. Prócz tego w

domu Sroczyńskiego zrabował Junko wielką ilość prowiantów, motywując grabież w sposób prowokujący: „to nie wasza (sc. polska) ziemia, to Hałyczyna“. Ponadto dopuścił się Junko większej kradzieży garderoby na szkodę N. Tanczakowskiego w Jaworowie, przyczem towarzyszowi swemu Giedzowi dał kamizelkę, Masiukowi smoking, sobie zaś resztę i jeszcze troszkę.

Wczoraj odpowiadał Iwan Junko przed sądem przysięgłych za zbrodnię ciężkiego uszkodzenia ciała, rabunku, kradzieży. Na ławie oskarżonych zasiadł też Fedio Giedz i Iwan Masiuk. Na szczęście dla Junka, czas, wielki lekarz, zatarł już niejedno, sędziowie przysięgli uznali go winnym tylko zbrodni kradzieży, zaprzeczając innym. Dwa lata ciężkiego więzienia Junko przyjął, wobec czego wchodzi jeszcze w zastosowanie dekret amnestyi Naczelnika państwa.

Dwóch innych oskarżonych uwolnił sąd od winy i kary.

NADEŚLANE.

(za rubrykę tę redakcja nie bierze odpowiedzialności).

DOM SPEDYCYJNY i KOMISOWY H. MENDELSONN

zał. w r. 1838

WŁAŚCICIELE B. i M. WACHTLOWIE

Biurowe centralne w Krakowie Pl. Dominikański 1. — Nr. tel. 86 i 2056.

Oddziały:

Warszawa, Ks. Skorupki 3 (Sadowa)
Odziedzie, Oświęcim, Szczakowa, Drohobycz,
Wiedeń, I. Wipplingerstrasse 24.
Bogumiń,
Mysłowice, Katowice.

4400

Transporty meblowe.

KRONIKA SPORTOWA.

Klub szermierzy podaje do wiadomości, że z dniem 17. b. m. otwiera na bardzo przystępnych warunkach dalsze kursy nauki szermierki pod kierownictwem wytrawnego dyplomowanego fichtmistrza Eugeniusza Linnemana.

Osobne kursy nauki szermierki na florety dla pań. Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje do włącznie 16. b. m. Sekretarjat Klubu (Pańska 16. II. p.) codziennie od 7—8 wieczór, w niedzielę i święta od 11—12 w południe. Dla pań przyjmuje się zgłoszenia tylko w dniach 15. i 16. b. m. od godz. 11—12 w południe.

Ze względu na ograniczoną ilość miejsc winni reflektujący zgłosić się jak najrychlej.

Wisła—Pogoń. Dzisiaj i jutro rozegra krakowska Wisła dwa matche footballowe z Pogonią. Początek matchu o godz. 5 popoł. Zawody odbędą się w oba dni bez względu na pogodę. Pogoń wystąpi w następującym składzie: Juzak, Piotrowski, Ignarowicz, Gulicz, Wójcicki, Schneider, Pacowski, Bacz, Wacek, Brnmbach i Stonecki. Zawody te wzbudziły w naszym mieście ogromną sensację.

GELATI AL BAGNO

specjalny chłodnik

oraz KAWĘ MROŻONĄ itp.

poleca Kawiarnia Ziemiańska

Lwów, ul. Batorego 6, I. p.
Po teatrze i innych spektaklach
gorąca wybor. kuchnia i porter.

Nadszedł świeży transport różnych mebli i brzoź do sprzedania. Tomaszewski, Ossolińskich 9. 4562

„Providentia”

Polska rządowo upoważniona Agencja dla transakcji majątkowych 4850

FRANCISZKA KAZIMIERZA MUSZAKA

Lwów, ul. Leona Sapiehy 57, II. p.

sprzedaje kilka solidnej budowy kamienic we Lwowie, kilka will we Lwowie i Brzuchowicach, kilka majątków ziemskich, także do parcelacji.

Przyjmuje w komis wszystkie powyżej podane objekta, ręcząc za solidne przeprowadzenie transakcji. — Godziny urzędowe od godz. 3—5 pop.

Ogłoszenie.

Jest do objęcia zaraz

posada sekretarza gminnego
w Sędziszowie (Małopolska).

Wymagane kwalifikacje według ustawy dla gmin miejskich. Warunki według umowy. 4604

Termin zgłoszenia do 15. czerwca b. r.

PRODUKT
NORWESKI

„DENOFA”

PRODUKT
NORWESKI

Tłuszcz roślinny, do smażenia i pieczenia.
Wydatniejszy niż masło, a równie smaczny.
Czysty, nad wyraz delikatny: lekko strawny.
Łatwo się przekonać!

4454

SZTYWNIK

Najlepszy

krachmal z połyskiem
nie niszczący bielizny
wyrób poznański

poleca

LAMBERT i KRZYSIAK

WE LWOWIE, ul. Podlewskiego 7.

A dres telegr. LAMBROLEW. Tel. Nr. 265.

4607

Farby, lakiery i pokosty

poleca najtaniej

4452

L. HOSZOWSKI, Lwów, Akademicka 3.

TOWARZYSTWO OSADNICZO-PARCELACYJNE

„KOLONIZATOR”

spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością
oparte na ustawie z dnia 29. października 1920 r.
i działające na mocy upoważnienia Głównego
Urzędu Ziemskiego.

PRZEPROWADZA

parcelację majątków ziemskich z załatwieniem
wszelkich formalności prawnych. Dokonywa
sprzedaży parceli, wyszukuje i sprowadza
nabywców.

Organizuje grupy osadnicze dla Kresów.
Wyjednywa pożyczki. Udziela porad w
sprawach parcelacji, osadnictwa, likwidacji serwitutów itp. Ma na celu nie tylko akcję parcelacyjną, lecz i nieocenioną dalszą pomoc osadnikom; finansowej, prawnej w odbudowie i w zagospodarowaniu się.

Towarzystwo rozporządza zastępem specjalistów i terminowo wykonywa zlecenia.

Teren działalności: b. Królestwo Kongresowe oraz Województwa: Białostockie, Nowogrodzkie, Poleskie i Wołyńskie.

Adres Centrali: Warszawa, Aleje Jerozolimskie 47 m. 21.
4597

Bank Związku Spółek Zarobkowych

CENTRALA: Poznań, plac Wolności 15.

Kapitały: Zakładowy i rezerwowy:

280,000.000 marek

ODDZIAŁY:

w Poznaniu:

- 1) Plac Wolności 2.
- 2) Aleje Marcinkowskiego 26.
- 3) ul. Gwarna 19.
- 4) Jeżyce, ul. Dąbrowskiego 49.
- 5) Łazarz, ul. Głogowska 100.

W kraju:

- 1) w Warszawie, ul. Jasna 1.
- 2) w Łodzi, ul. Piotrkowska 72.
- 3) w Krakowie, Rynek Główny 19.
- 4) w Lublinie, Krakowskie Przedmieście 64.
- 5) w Piotrkowie, plac Kościuszki.
- 6) w Radomiu, Gmach II. Tow. Wzaj. Kredytu.
- 7) w Kielcach, ul. Kolejowa 33.
- 8) w Toruniu, ul. Żeglarska 26.
- 9) w Bydgoszczy, ul. Gdańska 158.
- 10) w Grudziądzu, ul. Kwidzyńska 11/13.
- 11) w Zbąszyniu, ul. Kolejowa 44.

Za granicą:

- 1) w Gdańsku, Holzmarkt 18.
- 2) New-Yorku (Union Bank of the Cooperative Societes
Bank Związku Spółek Zarobkowych
New-York Agency
67 Wall Street
New-York City).

Załatwiamy wszelkie czynności z zakresu bankowości ze szczególnem uwzględnieniem finansowania przedsiębiorstw.

Bank Związku do dnia 1. kwietnia 1921 wziął udział w finansowaniu 73 przedsiębiorstw z następujących działów gospodarki narodowej: przemysłu metalowego 8 przedsiębiorstw, chemicznego 9, włókienniczego 5, papierniczo-graficznego 6, mineralnego 3, spożywczego 6, drzewnego 3, górniczego 2, elektrycznego 2, przedsiębiorstw handlowych 12, instytucji bankowych 5, i różnych 12.

4586

„OSWIECIM”

Fabryka maszyn rolniczych
Odlewnia żelaza i metalu
w Oświęcimiu (Małopolska)

Wyrabia masowo:

Wozy gospodarcze w 3-ich wielkościach. — **Sieczkarnie** bębnowe w 4 wielkościach. — **Młynki** do czyszczenia zboża. — **Kieraty i Przystawki, Mlocarnie** ręczne i kieratowe, Brony i t. d.

Odlewy od 0.3 do 5.000 kilogr. wag własnych lub nadesłanych modeli. Cenniki na żądanie.

4531

NIEZWYKŁA OKAZJA DLA PAŃ!

SPRZEDAŻ KAPELUSZY

na sezon letni
po cenach bardzo przystępnych,
w szkole prof. HELENY WALTOSIOWEJ
przy ul. Łazińskiego 4.

Nadeszły najświetniejsze FASONY
i MODELE najgustowniej.

Wpisy na nowy kurs modniarstwa już się rozpoczęły. 4533

ODDZIAŁ KRAKOWSKI

fabrycznego

BIURA TECHNICZNEGO i SPRZEDAŻY

Towarz. Akcyjne „J. JOHN” w Łodzi

(Budowa transmisji, Tokarek, Wyglądziarek,
do tkanin i papieru, „Kotłów Strebła” do
ogrzewania centralnych i Odlewy z żelaza)

podaje do wiadomości

P. T. Odbiorców, że od 1. maja rb.
adres jego będzie:

Kraków, ul. Basztowa 24.

4347

Książki

handlowe 3649
amerykanki
do kopiowania
kwitarjusz, bloczki kasowe

poleca „SARMACJA” Lwów, Akademicka 8.

Targ poznański

WYSTAWA WZORÓW PRZEMYSŁU WSZELKIEGO RODZAJU.
odbędzie się w Poznaniu od 28. maja do 5. czerwca 1921 r.

Targ Poznański
zgrupował wszystkie gałęzie przemysłu.

Targ Poznański
będzie generalnym i pierwszym w Polsce Odrodzonej przeglądem sił gospodarczych.

Targ Poznański
powinien być wspaniałą demonstracją zdolności wytwórczych naszego narodu wobec zagranicy.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego podejmuje się przydziału mieszkań dla gości i wystawców na warunkach najdogodniejszych i w tym celu uprasza o możliwie wczesne zgłoszenia.

Adres telegraficzny: „TARG — Poznań”.

Adres pocztowy: Miejski Urząd Targu Poznańskiego, Nowy Ratusz, (tel. 42—51).

Costo: Bank Przemysłowca — Poznań. 4183

Świerzb ulewa w ciągu 3 dni mydlaną „Masę P-ra Hebdy”
uznana przez powagi lekarskie.

Łatwo się wiera, ma przyjemny zapach, nie plami bielizny i ciała, z łatwością się zmywa wodą.

Żądać w aptekach i składach aptecznych tylko „Masę P-ra Hebdy” z świerzbowcem na etykiecie. Słoiki od 1-3-12 osób. Tow. E. Hebda i Ska Warszawa, Elektoralna 18. Tel. 1-37. Dla koni od świerzby i parcha „Ekwad Hebda”, skład na Lwów S. Stenzel, apteka, Helmańska 8. 313

Najlepsze Centryfugi Szwedzkie

„VIKING”

4509

na talerzykach i na drutach od 70 litrów do 400 litrów dostarcza

Fabryczny Skład w Warszawie Długa 47.
J. CAITTAG.

WŁADYSŁAW CHUDZIKOWSKI

Fabryka kas ogniotrwałych

Lwów, ul. Na Błonie I. 22.

(przedtem: W. Kosiba & W. Chudzikowski)

zawiadamia uprzejmie P. T. Urzędy państwowe i autonomiczne, jako też instytucje finansowe i przemysłowe iż uruchomiwszy ponownie swoją fabrykę, wykonuje kasy ogniotrwałe różnych rozmiarów i takowe w większej ilości posiada na składzie. 4284

Przyjmuje również uszkodzone kasy do — — naprawy i odnawiania — —
— Wykonanie staranne. Ceny przystępne. —

Wielkie zapasy na składzie w Wiedniu

maszyn i narzędzi do obróbki metali, drzewa i blachy

Towarzystwo z por. ogr. Narzędzia i maszyny

Karol Jetzbacher

Wiedeń XVI. Hubergasse 3.

Adres dla depeesz: „Schnellstahl”.

633

Tłuszcze - Oleje - Kalafonie

dla przemysłu mydlarskiego i tekstylnego

dostarcza wagonowo i w mniejszych ilościach ze swoich magazynów w Krakowie, Lwowie, Warszawie, Łodzi i Gdańsku.

Polskie Towarz. Handlowe S. A. Zarząd Główny: Kraków Sławowska 1.

Oddziały: Warszawa, Świętokrzyska 27. Lwów, Kotłowa 8.
Łódź, Hotel Victoria. Gdańsk, Hundeggasse 46. 4550

Adres telegraficzny: Toban.

Prosimy żądać ofert.

TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO UBEZPIECZENIA OD OGNIA

Założone w r. 1903

„SNOP”

Założone w r. 1903

Ubezpiecza budowle i ruchomości:

wiejskie, miejskie i przemysłowe na zasadzie współdzielczości, zapewniającej Członkom Towarzystwa zwrot zysków, które za cały czas działalności Towarzystwa wykazują przeciętnie 15.69 procent.

Za ubiegły rok 1919/20 zwrot premji wyniósł 18 procent.

Instytucja powyższa jako wyłącznie polska i współdzielcza, na wzajemności oparta, niesie Społeczeństwu swojemu skuteczną pomoc w dziale ogniowym, dzieląc się otrzymywanymi zyskami ze swoimi Członkami ubezpieczonymi.

Każdy bowiem, kto swoje mienie w Towarzystwie „SNOP” ubezpiecza od ognia, staje się przez to samo jego członkiem i nabywa prawo do udziału w zyskach.

WŁADZE TOWARZYSTWA:

4361

RADA: Przanowski Leon, prezes; Herse Bogusław i Piechowski Kajetan, wiceprezes; Bądziński Stefan, Białecki Michał, Chłapowski Alfred z Bonikowa w Poznańskiem, Grohman Leon, Hempel Antoni, Jarnuszkiewicz Paweł, Kimorski Marjan, Kisielnicki Kazimierz, Komierowski Tomasz z Komierowa na Pomorzu, Luniewski Adam, Sieklicki Tomasz, Swida Emil, Wilski Ignacy, Załęski Kazimierz.

ZARZĄD: Choromański Zygmunt, prezes; Strzeszewski Kazimierz, wiceprezes; Hetczyński Aleksander, Higersberger Stefan, Herdliczka Ignacy.

KOMISJA REWIZYJNA: Bronikowski Jan, Jabłoński Józef, Janiślawski August, Meylert Wilhelm.

BIURA ZABZĄDU: w Warszawie, Traugutta 3, dom własny, telef. 81-56, 216-52 i 216-48.

ODDZIAŁY: w Krakowie, Krowoderska 3, Zgórski Gracjan, obyw. m. Kijowa. W POZNANIU: Pocztowa 10, Lemparski Józef.

REPREZENTACJE: w Warszawie: Bracka 23, Mitraszewski Stanisław. — W Łodzi: Sienkiewicza 31, Heppen Antoni.

W Lublinie: Krakowskie przedm. 1. 55, Herlen Antoni. W Sosnowcu: Dęblńska 7, inż. Strokowski i Ska.

W Wilnie: Jagiellońska 3, Towarzystwo „UNIA”.

Ajentyury we wszystkich miastach Rzeczypospol. Polskiej w liczbie przeszło 300.

TOWARZYSTWO AGRARNO-OSADNICZE

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

LWÓW, ul. Halicka 21, I. p. — Sekcja: KRAKÓW, ul. Czysta 6., II. p.

upoważnione reskryptem Głównego Urzędu ziemskiego w Warszawie z dnia 4. listopada 1919 r. L. 9133, na podstawie rozporządzenia Rady ministrów z dnia 1. września 1919 r. (Dz. ust. nr. 73., 1919 poz. 428), **objęło z dniem 20. grudnia 1919 r. organizację obrotu ziemią** w ramach i z tendencją ustawy agrarnej z dnia 10. lipca 1919 r., w którym to celu podejmuje wszelkie prace, pośredniczące między właścicielami większych, obszarów ziemskich, mających zamiar dobra swe pozbyć, a nabywcami i przeprowadza odnośne umowy, za wykonanie których obejmuje porękę, **przyczem zaznacza się, że transakcje wykonywane przez Towarzystwo, nie wymagają osobnego zezwolenia rządu.**

Towarzystwo organizuje grupy osadnicze małorolne, celem osiedlenia ich na obszarach do sprzedaży przeznaczonych, tworzy także średnie jednostki gospodarcze, wykonuje wszelkie do tego celu zmierzające roboty techniczne, pomiarowe, melioracyjne i budowlane, **dostarcza osadnikom potrzebnych materiałów, względnie gotowych budynków,** oraz udzieli lub zapośredniczy w udzielaniu kredytu nabywcom małorolnych gospodarstw na zabudowanie się, uruchomienie gospodarstw, a ewentualnie także na zakupno gruntów.

Przy tworzeniu gospodarstw małorolnych dla inwalidów armji polskiej, stałej służby dworskiej, tudzież podmiejskich kolonij dla urzędników i służby państwowej, udzieli Towarzystwo jak najdalej idącej pomocy.

Towarzystwo zapośredniczy także w razie potrzeby w udzielaniu kredytu właścicielom dóbr ziemskich na cele oddłużenia majątków, na parcelację przeznaczonych.

3280